

«Vis at du bryr deg – snakk med meg!»

Hvordan fange opp ungdom i risikozonen? Den nasjonale satsingen «Ungdom i svevet» formidler hva sårbar ungdom ønsker, tenker og vil.

Norske undersøkelser viser at majoriteten av de unge er fornøyd med livet sitt, men at vi fortsatt har store utfordringer i å gi et samordnet tilbud til utsatte unge.

- Vi kan ikke slå oss til ro med at de fleste ungdommer har det bra. Det er fortsatt behov for målrettet satsing på utsatte unge for å forebygge marginalisering og varig utenforskap. Vi har gjennom vårt arbeid identifisert et mulighetsrom å styrke innsatsen for ungdom, sier forskerne Catrine Torbjørnsen Halås og Reidun Follesø ved Universitetet i Nordland.

I åtte år har Catrine Torbjørnsen Halås og Reidun Follesø forsket på hvordan voksne som arbeider med unge kan forstå og møte unge som sliter.

«Ungdom i svevet» har utviklet kunnskap om

- 1) hva som er virksomt i arbeidet med «ungdom i svev»
- 2) betydningen av ungdoms deltakelse og medvirkning og hvordan man kan styrke dette
- 3) hvordan vi snakker om ungdom som sliter
- 4) hvordan man kan fremme flerfaglig innovasjon og utvikling

Anbefalinger til voksne

- Legg til rette for ungdomsdeltakelse og -medvirkning
- Spør unge om hva de mener, og lytt til de rådene de gir
- Oppsøk de unge der de er

«Ungdom i svevet» avsluttes med en oppsummeringskonferanse på Bristol hotell i Oslo 19. november 2015.

- Hold ut, ikke gi ungdommen opp!
- Jobb sammen på tvers av tjenester

«Ungdom i svevet» ble startet av Fylkesmannen i Nordland i 2007. Arbeidet har vært utført i et partnerskap med Universitetet i Nordland på oppdrag av fem ulike fagdirektorat.

Prosjektet startet med 9 nordlandskommuner frem til 2010.

Siden 2011 har «Ungdom i Svevet» vært en nasjonal satsing med kommunene Bamble, Drangedal, Kragerø, Porsgrunn, Siljan og Skien i Telemark, og kommunene Sortland, Bodø og Vefsn, samt Helgeland ungdomsråd, i Nordland.

- Vi har utviklet kunnskap om hva som er virksomt i arbeidet med unge, og hvordan dette kan utfordre faglige tilnæringsmåter og organisering sier forskningsleder Reidun Follesø.
- Vi mener det er behov for en fortsatt satsing på unge i svev, Dette kan blant annet gjøres ved å styrke fylkesmannens rolle som aktiv pådriver for barnekonvensjonen, med et særlig fokus på barn og unges rett til medvirkning, sier prosjektleder Torild Jakobsen hos Fylkesmannen i Nordland.

Sortland - landets beste kommune for barn og ungdom?

I Sortland kommune jobbes det svært godt med å møte barn og ungdom på alle plan. Både de som faller utenfor, som sliter og er i risiko, engasjert ungdom, barn og ungdom med innvandrerbakgrunn og alle barna og ungdommene som bor i kommunen. Den jobben de har gjort med oppvekstplanen, deres involvering av ungdom i internasjonale prosjekter, deres implementering av Ungdom i svevet i arbeidet med ungdom i risiko, kulturarbeidet for ungdom og Åpent Hus, er flotte eksempler til etterfølgelse for andre kommuner.

Kontaktperson Sortland komme:

Rolf Lossius, Rådmann: 76109004, mob. 95997403

romi@sortland.kommune.no

Erfaringer fra Fylkesmannen i Telemark:

I Telemark har vi en satsing for barn og unge kalt Talenter for framtida, med følgende mål: «Gjennom felles satsing på forebyggende arbeid, tidlig innsats og økt samarbeid, skal vi bidra til at flere unge gjennomfører skolen og kvalifiserer seg for arbeidslivet».

Fylkesmannen i Telemark har hatt stor nytte av samarbeidet med «Ungdom i svevet» i Nordland. I oppbyggingen av satsingen Talenter for framtida har vi hentet inspirasjon fra Ungdom i svevet og vi har hatt nytt godt av jevnlig kontakt underveis i prosessen.

«Ungdom i svevet inviterte seg i 2014 ned til Telemark for å tilby støtte til utviklingsarbeidet.

Seks kommuner i Telemark gjennomførte dialogcafeer med ungdom. «Ungdom i svevet» bidro med planlegging, gjennomføring og dokumentasjon fra dialogcafeene. I flere av kommunene deltok ordfører eller rådmann, og samtlige cafedialoger fikk omtale i media.

Erfaringene fra dialogcafeene var nyttige når kommunene skulle utforme tiltak for satsingsområdet og får å få ungdom engasjert og medvirkende.

Kontaktperson Fylkesmannen i Telemark: Elisabeth Holte

fmteeho@fylkesmannen.no 99169716

Gode ungdomsråd fra Helgeland:

Her oppsummerer ungdommene noen råd til hva voksne kan gjøre for å fremme ungdoms deltakelse generelt, og i arbeidet med kommunereformen spesielt.

- **Involvere ungdom tidlig** og i hele prosessen. Skap engasjement i skolen for at ungdom skal diskutere og lære seg å påvirke.
- **Ha gode kontaktkanaler!** Kommunen må etablere gode kontaktkanaler med ungdommene, med elevråd, ungdomsråd og faste møteplasser mellom ungdom, administrasjon og politikere
- **La alle blir hørt!** Spesielt om ting som angår egen aldersgruppe.
- **Skap engasjement begge veier!** Det er viktig at både ungdom og voksne viser engasjement.
- **Voksne som veileder, IKKE leder!** Voksne må støtte og veilede de unge til å ta ansvar og være med å legge til rette for samarbeid.
- **Oppmuntre ungdom** til å delta aktivt i debatten ved å gi de oppgaver, spørsmål og oppmerksomhet.
- **Gi god og enkel informasjon!** La ungdom vite hvilke direkte konsekvenser reformen får for dem. Kommuniser hva kommunereformen vil få å si for ungdom. Prøv å holde det på et plan hvor det er enkelt for ungdom å forstå og henge med
- **Vær nysgjerrig, vis interesse og lytt til ungdoms synspunkter.** De voksne må være åpen for at ungdommenes interesser og meninger kan fremmes.
- **Klargjør forventinger!** Gjør det klart på forhånd hva man ønsker fra ungdom i prosessen.
- **Skap trygge rammer!** Vær opptatt av at ungdom skal føle seg trygg på at deres meninger kan komme frem. Be politikerne «coole» det litt ned slik at alt ikke blir så høytidelig og skremmende, hvor det er lettere å bryte isen. Ha en lav terskel med likestilte deltakere.
- **La ungdommer føle et eierskap** til produktet.
- **Vis vilje til å lete etter og finne løsninger** som imøtekommer ungdoms ønsker og behov.

Link til [rapport](#) om prosjektet «Ungdom i Svevet»

Ungdom i svevet på nett: <http://www.ungdomisvevet.no/?id=1345404>

Kontaktpersoner «Ungdom i svevet»:

Forskningsleder Reidun Follesø rfs@uin.no 41284106

Prosjektleder Torild Jakobsen, Fylkesmannen i Nordland,
fmnotja@fylkesmannen.no 95859199

Forsker Catrine Torbjørnsen Halås, Universitetet i Nordland cha@uin.no
97180016